

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 25 LIPCA 1797 R. WE WTOREK.

Z Wiednia 15 Lipca.

Cesarz JMśc powierzył najwyższą komendę w Krolestwie Węgierskim Gen: Artyl: *Alwinzy* przez wzgląd na zasługi jego, a *F. M. L. Argenteau* krzyżem orderu *M. Teresy* zaszczycił.

Arcy Xiążę *Jozef* Palatyn Węgierski d. 12 t. m. do *Wiednia* przybył, wprzody zaś, to jest d. 2 przez *Kömond* do *Rohoncz* udał się i tam obiadował u Kardynała Prymasa Węgierskiego, potem w towarzystwie wielu Mgnatów, Generałów i innych officerow, tudzież Kardynała Prymasa na koniu, oglądał na pobliskich polach stojącą milicją z pospolitego ruszenia Kommitatu Przeburskiego.

Z Krocacy piszą, że pospolite ruszenie 3 Komitatow tamtejszych d. 28 Czerwca rewją odprawiwszy, Krolowi swemu i oczywiście przysięgę wierności wykonano. D. 30 poświęcenie uroczyste sztandarow odprawiło się; przywiązano do niektórych wstążki od dobrze myślących dam ofiarowane z wyszytym napisem: „*Pro Deo & Fide, Pro Rege & Patria.*”

Z Londynu 4. Lipca.

Czynności Parlamentu.

Zeszłego piątku *P. Pitt* na sessyi tajney Izby niższej w interessach skarbowych zgromadzoney oświadczył, iż ma zamiar podać projekt do otrzymania summ na potrzeby tegoroczne dla tego nie wystarczających, gdyż różne na to przeznaczone podatki wybierane nie były, z powodu trudności w tym wybieraniu zachodzących.

Do tych należy taxa od drog 450,000 funtow wynosić mająca, na doniesienia w gazetach 40,000 funtow, na testamenta 170,000 funtow szacowane, w ogule więc brakuje 660,000 funtow. Dla utrzymania takowey summy ma Minister 160,000 funtow więcej niżeli się spodziewał z cła od wodek w Szkocyi palonych, a dla zebrania reszty następujące nowe podatki życzyłby mieć wprowadzone. Pomnożyć opłatę od koni do uprawy roli nzywanych aż do 3. schillingow (6 zł. Pol:) takowa taxa młodey będzie przykra dla dzierżawcow, iak podatek od drog dla ich dobra zniesiony, a takowy do 150,000 funtow przynieść może. Powtore na towary kupieckie (wyjąwszy cukier, herbatę, wino, tabakę i wschodnio-Indyjskie towary) 5. od sta cła pomnożywszy uczyni 15,000 funtow. Potrzebie, na każdy *Chaldron* (miara zawierająca 36 korcy.) węgla wprowadzonych 5. schillingow nałożywszy przyniesie skarbowi 14,000 funtow. Podatek mający najwięcej przynieść, będzie od zegarkow kieszonkowych i ściennych. Prawda, iż służą do wygody, lecz oraz i do zbytku a każdy używający ich może łatwo za to co zapłacić. Myślą więc jest Ministra, ażeby od zegarka złotego 10 schillingow (20 zł. Pol:) od srebrnego zaś lub z innego metalu 2. schillingi a od ściennego 5. schillingow płacono, z liczby tych ostatnich wymuią się ordynaryjne od ubogich ludzi używane. Rzeczą jest prawdziwą, że wybieranie takowego podatku trudnościom podlega, lecz można

będzie tegoż użyć środka, co względem taxy na puder to jest, ażeby każdy właściciel podał imiona osob w domu iego mieszkających a noszących zegarki. O brachunek takowego podatku przynieść może, stosownie do liczby domow w krolestwie znajdujących się a do 700,000 wynoszących. Prawda, że kilka osob w iedney familii zegarki nosi, licząc iednak, że 800,000 osob używa srebrnych a 200,000 złotych, tudzież 4000 ściennych rachując, podatek cały do 300,000 funtow wynoszący, on go z tym wszystkim w ogólney summie 200,000 funt: podaje dla uniknienia mogącego wyniknąć deficit.

P. *Scheridan* ganił bardzo syfemat podatkow Ministra skarbowego, mowił, że w przody podaje projekt do nałożenia podatkow, a dopiero potem nad nimi zastanawia się, gdy w cale przeciwnie czyniłyby wypadło. Takowy sposob postępowania szkodliwe sprawia skutki w obrachunkach skarbowych. Podwyższenie podatku na konie do rolnictwa używane, jest bardzo uciążliwym, za co raczy nie nałożyć go na służące do karet, i wierzchowe. Z czasem P. *Pitt* tak daleko poydzie, że od zboża na zasiew taxę nałoży. Przeciw podatkowi na zegarki nie ma co zarzucać iak tylko trudność w iego wybieraniu, i sposobność dawaną przez to szpiegom i oskarżycielom wprowadzania innych w nieszczęście. Jak może właściciel domu wiedzieć, kto z mieszkających u niego zegarek nosi, gdy ten nie tak łatwo iak puder na włosach spostrzedz można. Radził zatym Ministrowi, ażeby się do P. *Dent* udał (tu powstał śmiech powszechny, gdyż P. *Dent* podał dawniej projekt taxy na psow, co w trzech ostatnich kwartalach 70,000 funtow przyniosło) który zapewne inny podatek może,

że na koty wymyśli. Co się mnie tyceze rzekł na końcu P. *Scheridan* radzę, aby raczy nałożyć taxy na zwierzyńce, ogrody kwiatowe, treibhausy, lodownie, lasy do zabaw służące, a szczegulniey na butelki, miary i wagi, w ktorych tak wielkie oszukaństwa zachodzą, a zapewneby im zapobieżono, gdyby na nich stępel pod dozorem rządu był przykładany.

P. *Pitt* odpowiedział; że nie miłym dla niego jest obowiązkiem podawać projekt do nowych podatkow, i w tej mierze coraz nowe projekta są mu od wielu osob podawane. Taxa na ogrody do zabaw &c: nie jest nic nowego, lecz gdy się nad nią zastanowił, nie przezwyjęzione znalazł trudności, podatek na miary i wagi musi być dokładnie roztrząsany. — P. *Dent* odpowiadając na uczynioną o nim wzmiankę życzył, ażeby od innych członkow Parlamentu projektowane taxy rowniez tyle iak iego skarbowi przyniosła. Gdy przyszło do głosowania wniesienia P. *Pitta* 83 głosami przeciwko 8. przyjęte zostało.

Z Paryża 6 Lipca.

Redaktor dzisiejszy zawiera pod artykułami urzędowemi co następuje.

Dziennik telegraficzny przesłany z Lille do Paryża d. 16. *Messidor* (4 Lipca) o w puł do 8 wieczorem donosi, Pełnomocnik Angielski przybył do Lille o 6 w wieczor (podpisano) *Chappe* Indzynier telegraficzny.

Czynności wojenne.

Dyrektoryat Wyk: do obydwóch rad ciała prawodawczego d. 17 *Messidor* (5 Lipca)

Obywatele Reprezentanci!

Ostatnie depesze z wyspy *S. Domingo* przesłane Radzie, doniosły o poczynionych urządzeniach do generalnego ataku w północney części tej wyspy. Ten uku-

tecznionym został, i Anglicy z emigrantami we wszystkich stanowiskach są pobici. W miejscach *Ouanaminthe, Sans-Souci, Valliere, les Perches, Sainte, Suzanne, les Monts Organises, la Grande Riviere* i wielu innych, które przymuszeni byli opuścić, doświadczywszy męstwa Republikanów.

Gen: *Desfourneaux* był wodzem wojska północnego w *S. Domingo*, dopomagał mu dzielnie Gen: dywizji *Toussaint-Louverture*, Gen: brygady *Pierre-Michel* i Szefowie brygad *Grandet, Christophe* i *Moise*. Wreszcie gdyby przyszło wymienić wszystkich ludzi co zyskali prawo do wdzięczności narodowej w różnych potyczkach trzeba by wypisać przezwiska 28,000 Republikanów armią Francuzką składających. List Gen: *Desfourneaux* do Ministra marynarki którego Dyrektoryat Wyk: kopią przyłącza, przekona was Ob: Reprezentanci, że spokojność zupełna panuje teraz na północy *S. Domingo*. Jest zaś skutkiem mądrości, pomiarkowania i wspaniałości armii zwyciężkiej, chcącey się we wszystkich względach okazać godną wojsk Republikanickich w Europie służących i y za przykład do naśladowania.

Dyrektoryat Wyk: przyłącza kopią raportu czynności wojskowych armii Rzplitey w północney części *S. Domingo* od 9. aż do 27 *Ventose* 5 r. Rzplitey Od tego czasu ż danych więcej z tej osady urzędowych raportow nie odebrał, lecz papiery publiczne tak Angielskie iako i Francuzkie przesłane od Ob: *Rozier* Konsula w *Nowym Yorku* tak się zgadzają w swych opisach, iż zdaje się być pewną rzeczą, że 22 *Floreéal*, odw. żny *Toussaint Louverture* blokował *Port au Prince*, zdobywszy *Mirbalais*, obozy i zamki *Boisson* i *Rodrillon*, rozproszywszy legię Emigrantow i Anglikow kommande-

rowane przez PP. *Dessource* i *Barona Montalambert*, i zabrawszy w niewolę lub położywszy na placu więcej 1000 z wojska nieprzyjacielskiego.

„List Konsula z *Nowego Yorku* pod d. 3. *Prairial* w takowych jest wyrazach,„

Wiele listow prywatnych z *Port au Prince* nie zostawiają żadney wątpliwości o powodzeniach naszych w *S. Domingo*. Postrach panuje w *Port au Prince*, i też listy wspominają już o ustąpieniu przyszłym z tego miejsca Anglikow (podpisano) *Carnot* Prezydent — *Lagarde* Sekretarz generalny.

Kopia listu Gen: *Dyw: Desfourneaux* kommandanta armii północney w *S. Domingo* do Ministra marynarki i osad z *Cap François*.

Obywatelu Ministrze! Pomyślności meżney armii północney pod kommandą mają zostającey były zupełne; obszerne i piękne powiaty *Ouanaminthe, Valliere, le Trou, S. Suzanne* i *la grande Riviere* będące już od lat 6. strasznyim teatrem intryg Anglikow i Emigrantow, którzy potrafili prowadzić woynę przez ludzi uwiedzionych, są już oczyszczone od tych nieprzyjaciół uciekających teraz wszędzie przed naszymi Republikanckimi kolumnami. Wojsko nie wprzód się zatrzymało, aż gdy mu już więcej nieprzyjaciela do zwyciężenia nie zostawało, i mam ukontentowanie donieść, że północna część *S. Domingo* używa dziś spokojności powszechney i dobrze ugruntowaney. Rapport krotki czynności wojennych przyłączony do niego listu, wyszczególnia wam okoliczności chwalebney kampanii, w czasie ktorey Republikanie dali najmocniejsze dowody odwagi, posłuszeństwa i gorliwości dla utrzymania dobrego porządku.

Bardzo jestem szczęśliwy Obywate-

lu Ministrze, iż mogłem przywieść do skutku wkrótszym czasie niż 6. miesięcy, wielkie nadzieje ciągle ci czynione pewnego i prędkiego powrotu do dawnego porządku. Część połnocna wyspy *S. Domingo* niedawno od iednego do drugiego końca napłałniona ogniem i wszystkimi występkami, w tym momencie jest tylko zamieszкана przez braci chcących zwrócić swe ręce ku ziemi dla wydobycia z niej produktow mających bardziej niż kiedykolwiek z bogacić w przyszłości dobroczynną oyczyznę. Zdrowie i uszanowanie
(podpisano) *Desfourneaux*.

Zgodne z oryginałem (podpisano)
Minister marynarki *Truguet*.

„*Krotki zbior czynności wojskowych armii połnocney pod Gen: Desfourneaux pod czas kampanii, która szczęśliwie ukończyła wojnę w wysokich gurach powiatow Valliere, de Treu, S. Suzanne i la Grande Riviere.*„

Stan zupełney spokoyności departamentu połnocnego, gdy nie zależał tylko od zniszczenia i wypędzenia kilku Szefow Anglikow i Emigrantow trzymających ieszcze pod swym panowaniem gory najmniej dostępne tego kraju, którego mieszkańcy używają teraz owocow pokoju i rządu naszego, codziennie ich godniejszemi okazując się: Kommissya więc rządowa pragnęła uprzątnąć z ziemi pod iey władzą będących, owe ieszcze szczątki nieprzyjaciół naszych.

Odebrałem przeto rozkaz od kommissyi, zatrudnić się sposobami do przywiedzenia do posłuszeństwa prawom Rzeplitey powiatow *Valliere, S. Suzanne, le Trou i la grande Riviere* będących ieszcze pod iarżmem wielu tysięcy insurgentow. Pora roku terazniejsza, którą zawsze za nayprzyzwoitszą do czynności wojskowych w tych stronach poczytywałem przy-

łożyła się bardzo do naszych zamiarow, a choćby była i przeciwną wszelako mogłem się ieszcze wszystkiego spodziewać z gorliwości i odwagi mężnych dowódcow kolumn mających marszerować zenną i zarządzających wojskiem przyzwyczajonym do zwyciężania.

Pomyślności dawno już przygotowane były. *G. Piotr-Michel* pobił wprzody kilkakrotnie buntownikow gdy się wycieczki czynić odważyli, a chcąc ochronić ludzi, ktorych bardziej żałował niż się ich obawiał, nie ubiegając się za odniesionemi korzyściami chciał w nich sprawić niejako mniemanie, że wypędzonymi z swych zakątow bydź nie mogą; to udawanie pomyślnym skutkiem uwińczone zość to. widać było iak Anglicy i Emigranci fortyfikowali się przeciw atakom tego mężnego Generała i nie zaniedbywali naywyższych gor wierźchołkow, ktore za niedostępne mieli.

W takowym stanie były rzeczy, gdy plan ostatniey kampanii był zrobiony, trzeba było ukończyć tę okrutną wojnę, a szczegolniey wyćpić hersztow i sprawcow rebellii, trzeba było wytworzyć na ich widok zbior siły mogącey im odiać wszelką nadzieje obrony, i ofiarować w tymże czasie opiekę skuteczną ludziom uwiedzionym, ktorych pozyskać serca bez zwyciężenia naszymi było interessem. Sposob uskutecznienia tego zdawał mi się dość pewnym bez znaczney fraty dla republikanow podzieliwszy siłę zbroyną na 5 kolumn zostających pod dobranemi ludźmi.

Dałem zlecenie Szefowi Brygady *Moise* do wyścia z *Dorodon* i marszerowania obchodząc wysokości, gdy druga kolumna pod Szefem Brygady *Christophe* miała iść od wielkiej rzeki dla atakowania i wypędzania nieprzyjaciela.

Marsz obydwuch kolumn d. 9 *Vento-*

se rozpoczął się, i dnia jeszcze tegoż Szef brygady *Christophe* odpędził nieprzyjaciela i pierwszy znaczny zysk nad nim otrzymał, to zaś najbardziej Szefowi temu podchlebiało iż sam wycelował armatę, która położyła trupem sławnego wodza *Rouvray*. Bagnety, szable, fuzye, ubior i cała jego korespondencya, stały się zdobyczą naszych, tym większą, gdy wnet potem przez atak do obozu *S. Malo* przypuszczony od Szefa brygady *Moise*, lubo najbardziej oddalonego i najmocniej ufortyfikowanego, szturmem iednak wzięty został. — Zazwyczaj do tego robią się przygotowania albo przez tajne i światłe urządzenia albo też za pomocą ciemności nocnych, lecz odważne nasze wojsko zachęczone iedynie przykładem mężnych oficerów w pośrodk dnia od szturm do szturm pomimo licznych zasadzek marszerowało. Syn herszta *Rouvray* i inni emigranci spostrzeżeni byli w tych utarczkach, lecz wkrótce uciekli przed ludźmi nie zepsutymi, i nie znającymi tylko żelazo, wymierzone na nieprzyjaciół własney oyczyzny — uciekli starając się zapewne uyiść przed kolumną idącą od *S. Raphael* dla odcięcia uciekających od kraju *Bannique*, który z nich wkrótce także wyczyszczony będzie.

Gdyśmy te korzyści otrzymali w Powiecie *de la Grande-Riviere* mieszkaniu zwyczajnym fronników Anglii, inne kolumny ciągnęły dla otrzymania większych pomyslności i zapewnienia pierwszych.

Trzecia kolumna wyszedłszy d. 9. wieczorem miała rozkaz zaobozować przy *Ecrevisses*. — Zdobyła d. 11 z rana wiele obozów i szef *Acoquies* był wzięty w nocy i każde tego wojska poruszenie zapewniło przez odważne ataki na nieprzyjaciela przypuszczane, znaczne ko-

rzyści republikanom.

Czwarta kolumna, gdzie była moja główna kwatera wyruszywszy d. 10 z zamku *Liberté* stanęła obozem na wystrzał z armaty od stanowiska Generała rewolucyjnego *Roquelaure*. Dosyć było dla tej odważney armii kommanderowanej od iednego z najsławniejszych i najsміel-szych żołnierzy szefa brygady *Grandet* widzieć nieprzyjaciela, ażeby go do nieporządku przyprowadzić i odpędzić. Wzięcie wielu obozów ufortyfikowanych, uwieńczyły usiłowania dzielnego wojska.

Piąta kolumna, obszerny także przeciąg kraju przebiegła, wymarszerowawszy d. 9. wieczorem z zamku *Liberté* i zachodzące liczne trudności, zawsze pokonać potrafiła.

W pośrodk tych czynności największa troskliwość moja, zwracała się na stanowisko bardzo wyniesione *de Valliere*, gdzie nieprzyjaciel miał największą siłę, i oczekiwałem z niecierpliwością doniesień pewnych, o pozycyi 3 pierwszych kolumn dla postępowania razem i zgromadzenia się d. 14 przy *Valliere*, iako najmocniejszym miejscu rebellizantów, gdy o 3 mile od niego, odebrałem miłą wiadomość, że 2 pierwsze kolumny już go zdobyły po marszach niezmiernie trudnych i wielokrotnych atakach. Udałem się tam natychmiast, dla oświadczenia odważnym republikanom sprawiedliwej radości za zdobyte mężnie tak znaczne zyski, a ukontentowanie moje niekończenie pomnożone było, gdy na czynione im powinszowanie odpowiedzieli przez okrzyki powszechne i wielokrotnie powtarzane; Niech żyje Rzplta! Brakowało bez wątpienia innego iakiegoś tryumfu tym mężnym wojskom, mało utrudzonym przykrościami nieoddzielnemi od tyłu korzyści, gdyż część nocy przepę-

dzili tańcząc na placu bitwy, a nazajutrz nie obawiając się już nieprzyjaciela, gdy chorągwie Republikańskie z wszelkim bezpieczeństwem i ukontentowaniem ogólnym mieszkańców zdobytego kraju powiewały, nie miałem nic już do czynienia jak porobić urządzenia potrzebne dla utrzymania porządku w powiatach zajętych i odesłałem obywatelów uzbrojonych do domu nie zatrzymując tylko koniecznie potrzebnych.

Republikanie nie wielu obrońców wolności zabitych w tych potyczkach mają do żałowania, ranni w znaczniejszej liczbie znajdują się i ci nawet wkrótce iść będą mogli do bitw nowych, gdyby stronnicy nieporządku (czego się spodziewać nie wypada) pułnocney części znowu zagrażać mieli.

W tym sposobie ukończyła się w tych stronach od 7 lat niszczonych i za nieprzebyte poczytywanych, wojna do ktorey wolność była powodem. Lud cią rozpoczął okazał się godnym innych narodów, przez swoją odwagę i stałość. Oby teraz mógł się zupełnie przekonać o dobrodziejstwach nowego rządu i zatrudniał się tylko ugruntowaniem swego szczęścia poświęcając rolnictwu swe spokojne prace. Wyborny jego charakter naturalny, spodziewać się tego każe, a ziemia najbogatsza w świecie sposoby mu ułatwia.

Nie mogę ukończyć rapportu bez powtórzenia moim odważnym kollegom broni, zupełnego ukontentowania z ich czynności. Ogłaszam z radością, że mężne wojsko pułnocne potrafiło jeszcze w tej okoliczności pomnożyć wielką opinią, którą miałem o jego odwadze i gorliwości wszystkich obywateli składającyh go ku pomyślności i ugruntowaniu Rzpłtey w tych pięknych stronach świata. Dzia-

ło się w *Cap 27 Ventose 5. R. Rzpłtey.*
(podpis:) *Desfourneaux.*

Po przeczytaniu powyższych rapportów w Radzie 500. uchwalono na wniesienie Dep: *Delville*, że wojsko republikańskie na wyspie *S. Domingo* dobrze się zasłużyło oyczyźnie.

Na teyże sessyi d. 5. czytano protokół iednego zgromadzenia ludu w *Menchoult* w którym wyrażone było, że gdy w terażniejszym ciele prawodawczym nowo przybyli deputowani, codziennie podają projekta na dobro emigrantowi nie przysięgłych księży, gdy się wszędzie rojalizm wkrada, zgromadzenie to więc w towarzystwo Republikańskie złączyło się; gdy jednak nie było pewności czyli ten protokół nie był zmyślony, przeto Rada uchwaliła, żeby Dyrektoryat powziął pewną wiadomość czyli w istocie jest takowe towarzystwo lub nie.

Od granic Włoskich 4 Lipca.
Legion w *Genui* zaciągany składać się będzie z 4 batalionów, do których sztab generalny od rządu tymczasowego mianowany będzie, wszyscy zaś inni officerowie od wojska wybierani zostaną.

Gen: *Mack* po odprawioney konferencyi z Generalami wojska Cesarzkiego, które teraz w *Goerz* i *Tyrolu* stoi, udał się incognito, iak listy z *Mediolanu* donoszą, do główney kwatery Gen: *Buonaparte*.

Rewolucya spodziewana w *Waltelinie* iez wybuchnęła. Mieszkańcy kraju tego lubo łagodnego doznawali rządu, i chociaż urzędników powiatowych sami sobie wybierali nie chcąc jednak pod zwierzchnością *Gryzonow* zostawać, wolnemi się ogłosiwszy, oświadczyli chęć swoją złązenia się z Rzpłtą *Cisalpińską*.

Zadana od niektórych rewolucya w

4 powiatach Włoskich należących do kantonów Szwajcarskich nie tak łatwo do skutku przyjdzie. Wystąpi albowiem od kantonów *Bern* i *Uri* kommissarze przybywszy do *Lugano*, wydał rozkaz do wszystkich mieszkańców, ażeby podali opis wszelkiej, znajdujący się u nich broni, prochu, kul &c.

Municypalność *Mantui* odebrała także od Gen: *Buonaparte* zlecenie wystawienia piramidy *Virgiliuszowi* przy *Pietolo* miejscu jego urodzenia. — Aresztowany w *Triescie* emigrant Francuzki Hrabia *Entraignes*, traktowany jest bardzo przyzwolnie, żona i dzieci przy nim się znajdują, w papierach jego znaleziono, nie wiadomo. Będąc przyprowadzony do Gen: *Buonaparte*, przez półtorej godziny z nim rozmawiał. Słychać, że go Francuzi do *Paryża* odszłą. Dla obrony swojej miał przyrzec, iż tajemnice podziwienie wzbudzające wyławi. — W *Mediolanie* drukują teraz pism wiele względem nie żenienia się Xięży, a innych duchownych przedmiotów.

Z *Wenecyi* 6000 wojska Francuzkiego do *Dalmacyi* udało się. W kraju tym znaczne zamięszania między mieszkańcami panować mają.

Zdrowie *Ojca S.* w smutnym się znów stanie znajduje, lud *Rzymski* nie tak już więcej swej chęci odmienienia rządu za przykładem innych prowincyi Włoskich.

Rzplta *S. Maryna* wszystkie znaki szlachectwa poznosiła, i zupełnym przeistoczeniem swojej konstytucyi zatrudnia się.

W *Weronie* rozstrzelano jednego zakonnika za rozrzucanie pism do buntu podniecających, tudzież gospodarza jednego za zabicie ciężarney Francuzki i wrzucenie jej w *Adyge*.

Rzplta *Raguzanśka* zostająca pod opieką Porty *Ottomańskiej* i płacąca jej za to rocznie 3000 dukatów, chce także rząd terazniejszy odmienić.

W *Mediolanie* czynią ciągle wielkie przygotowania do obchodu uroczystości Związku na d. 9. Lipca przeznaczonego. Plac dawniej *Lazaretowy* zwany, gdzie się ma odprawiać, przez wisko „*Pola Związku*„ otrzyma.

Z wyboru uczynionego od Gen: *Buonaparte* Dyrektorów i Ministrów Rzpltey *Cisalpinińskiej* (o czym w przeszłej gazecie) wypada wnosić, że ta nietylko Xięstwa *Mediolanu*, ale także *Mantui*, *Modeny*, *Mirandola*, *Bergamo* i *Crema* składać się będzie, wszystkie te kraje podzielone są na 8 departamentów, iak dawniej donieśliśmy i wielu mniema, że *Brescia* jeszcze przyłączona do nich zostanie. — Niektorzy tego są zdania, że legacye od *Papieża* ustąpione, będą połączone z *Wenecyą*. — Municypalność tymczasowa miasta tego już od niejakiego czasu wysłała deputowanych do *Bononii*, *Ferrary* i *Romanii* dla pobratania się z niemi i w celu przyprowadzenia tego do skutku, wyrzekła się uroczystości wszelkich praw pierwszeństwa nad prowincyami, któreby się do niej przyłączyć chciały. — Administracya centralna Rzpltey *Cispadańskiej* w *Bononii* oświadczony wstęp początkowie ku *Wenetom* przewyciężywszy, projekt takowy przyjęła, i przez odezwę do ludu wydaną wezwała go do podziękowania i złączenia się z *Wenecyą*, z warunkiem ażeby cienia nawet poddaństwa między obydwoma krajami nie było.

Od brzegów *Menu* 8 Lipca.

Armia Francuzka z naszych okolic powiększay części za *Ren* cofa się, a tylko *Dywizye* na prawym brzegu tej rzeki zostać mają.

Z Giessen 6 Lipca.

Ażeby zebrane razem wojsko Francuzkie nie stało się ciężarem dla mieszkańców, postanowili Republikanie główną kwaterę swoją na 4. części podzielić, będąca w *Friedberg* przy Generale kommandującym, przeniesiona została do *Koblenz* i do *Bonn*, i w istocie onegdaj na miejsce swojego przeznaczenia udała się. G. *Cherin* Szef sztabu generalnego przybył tu z swoim departamentem. G. *Coulangue* z znaczną częścią osob należących do generalnego sztabu udał się do *Montabauer*, a Kommissarz pierwszy z administracją w *Siegbourg* stanął. Takie jest terazniejsze położenie rzeszy, wielu mniema, że w krotce w decydującym sposobie odmieni się.

Dnia 7. Lipca.

Stosownie do rozkazu wczoraj w wieczor odebranego dywizya Gen: *Lemoine* opuści *Wetzlar* i okolice, dywizya Gen: *Grenier* iey miejsce zastąpi, a Gen: *Championnet* z swoją bardziej się rozciągnie.

Z Darmstadt 8. Lipca.

Gen: *Moreau* kazał roztrześć jednego Kommissarza, który bez iego wiedzy rozpisywał rekwizycje na stare ryńskie wino.

Słychać, że Arcy Xże *Karol* do *Wiednia* poiedzie.

Z Frankfortu 8 Lipca.

Onegday przybył tu pierwszy statek z *Strazburga* od czasu zaczęcia się wojny, stoi na *Menie*, ma wielki troykolorowy żagiel. — Wszyscy żałujemy tu zmarłego niedawno G. *Immens*, którego życie osobliwszym było, między innemi jego szczególnościami jest i to, że w *Hollandyi* był przy jednym teatrze umieszczony, a potem Cesarz *Jozef* dwa razy go do *Tippu Saiba* posyłał.

Liczba opactw i Klasztorow znie-

sionych od republikanow w *Belgium* 289 wynosi, utrzymywało się w nich od 5 do 6,000 osob.

Do fortyfikacyi przy *Ulm* ciągle jeszcze robionych; Szwabia wyższa ma dostawić 33,310 sztuk drzewa, 32,200. lat, 1,577 tarcic &c. &c.

G. *Hoche* do *Paryża* pojechał. — Kwatera główna korpusu Xcia *Kondeusza* do *Memmingen* ma być przeniesiona.

Konwencya Cyркуła Szwabii w *Augsburgu* ma się zgromadzić. — Stanom Biskupstwa *Kempten* udało się nakłonić swojego Xięcia Opata, iż idąc za przykładem innych panujących nałożył podatek na Klasztory, Duchownych, konfraternie &c. dotychczas od tego wolne, bez czego mały ten kraj o 7 milach kwadratowych i 30,000 dusz przy pomnożonych wydatkach wojennych znacznie by ucierpiał.

Z Frankfortu 13 Lipca.

Wczoraj o godzinie 2 po południu główna kwatera Gen. *Cherin* z *Giessen* do *Wetzlar* przeniesiona została, przybyła tam procz tego 1 kompania grenadierow.

Z Sztokolmu 7 Lipca.

Pochowanie nieżywo urodzonej córki Xięzny *Sudermanii* w największym incognito odprawiono się. Sama Xiężna w lepszym daleko jest dziś zdrowiu — Generalny Konsul Portugalski P. *Pareira* tknięty apoplexyą nagle umarł w 50 roku życia swojego, w nieprzytomności Posła zatrudniał się on także interessami Dyplomatycznymi.

Z Kopenhagi 11 Lipca.

Fregaty nasze *Friiderichswaern* i *Kronburg* wraz z Szwedzką fregatą *Joermass* z połnocnego morza do naszego portu zawinęły.

GAZETY WARSZAWSKIEJ

Z WARSZAWY DNIA 25 LIPCA R. 1797. WE WTOREK.

Z Wiednia 25 Lipca.

Zamięszana w Dalmacyi do wysokiego doszły stopnia, w wielu miejscach więcej 400 ludzi zginęło. Przyczyny tak gwałtownych wzburzeń poszukiwać należy w wojennym geniuszu mieszkańców, podniecanych nieszczęśliwie przez fałszywe obietnice szlachty. Nie brakuje jednak w tym narodzie na myślących dobrze obywatelach. D 24 Czerwca 3 deputowanych do *Triestu* przybyło, między ktermi Dominikan jeden znajdował się, ci upraszali o pomoc wojskową dla swojej partyi, nie mogąc tey inaczej ratować. Rozkazano natychmiast korpuso wiod 7000 ludzi z *Goerz* marszerować. Ten d. 25 z wiela bagażami amunicją i prowiantem do *Triestu* przybył i nie odpoczywając wcale wsiadł na statki, które o godzinie 9 wieczorem wyszły pod żagle ku brzegom Dalmacyi. (Gazeta dworska nie wcale o tey wyprawie nie wspomina.)

Tu do *Wiednia* przybyli także deputowani z Dalmacyi dla poddania się opiece Cesarskiej, między niemi jest 2 Dominikanow.

Angielski poseł w *Wenecyi* P. *Vassy* do *Budy* udał się. — Gen: *Mack* obejrawszy wojsko i fortece pograniczne, przyjechał do naszey stolicy dla zdania rapportu dworowi w tey mierze i innych okolicznościach.

Przygotowania wojenne ciągle u nas

trwają, ażeby bydz gotowym na wszelkie zdarzenia, nie dawno wymarszerowała ztąd większa część naszego garnizonu, o miejscu przeznaczenia swego w drodze dopiero ma się dowiedzieć.

Lifty z *Turk* donoszą, że w *Sophia* odprawiała się rada wojenna, na ktorey się 16 *Baszow* znajdowało.

W wojskowym naszym kalendarzu rachujemy teraz 14 *Feldmarszałkow*, 23 *Generałow* artylleryi, 9 *Gen: iazdy* 119 *Gen: Licutn:*, 255 *Gen: Majorow*.

Regiment Belgiojoso odebrał rozkaz marszerowania ku granicom *Włoskim*. Właściciel jego *Hrabia Belgiojoso* przysłał swoją *dymissją* z *Mediolanu* dodając, że terazniejsze okoliczności nie pozwalają mu zostawać dłużej w służbie *Cesarskiej*.

Z *Paryża* 7 *Lipca*.

W jednym z naszych najlepszych dziennikow zwanym *l'Historien* następujące znajduią się uwagi. „Jedni mówią: Dajcie pieniędzy rządowi, jeżeli pokoy mieć chcecie. Inni zaś mówią: Jeżeli dacie pieniędzy rządowi, nie będziecie mieli pokoyu. Ostatni mniemają, że pokoy zawisł jedynie od rządu, że go zawrzeć może, kiedy mu się podoba, i że trzeba wzbudzić w nim chęć do niego, odeymując mu sposoby do prowadzenia wojny. Lecz pokoy bez wspólnego porozumienia zawrzeć nie można. Dyrektoryat nasz nie panuje ani w *Londonie*, ani *Wiedniu*.

Widoczną jest rzeczą, że dom Austriacki będzie chciał nadgrodzić swe straty i że Anglia chciałaby zatrzymać swe zdobycze, z czego wypada, iż gdyby rozumieli lub też widzieli, że nie jesteśmy w stanie oparcia się im, lub zadania im klęsk większych, przedłużyliby wojnę. Jedną wzięłaby się do broni, dla powetowania straty, druga złożyłaby jej nie chciała w nadziei pozyskania nowych korzyści, któreby w opinii przynajmniej ludu, nadgrodziły skarby i kraje utracone w ciągu wojny. Pewni zwycięstwa znając szczęśliwą odwagę i geniusz narodu, coż nam czynić wypada, oto, wprowadźmy porządek i ekonomikę do skarbu, obmyślimy fundusze na wydatki extraordinaryne, i starajmy się utrzymywać zgodę i ufność między pierwszemi konfytucyjnemi władzami.

D. r. t. m. Dyrektoryat wyk: następującą ogłosił uchwałę: „Zważając że stan skarbu nie pozwala obchodzić w tym roku świąt narodowych z taką okazałością z jaką na przyszłość odprawiane będą, gdy jednak przez mniej kosztowne feasty pamiątki wielkich dzieł rewolucyi obchodzone być mogą; Zważając że prawo 8 *Thermidor* roku 4 rozkazanie, aby anniwersarz d. 14 Lipca (dzień zburzenia *Bastylli*) po całej Rzeczypospolitej był obchodzony; że rząd przyłożyć się winien do uroczystości dnia tak pamiętnego dla wszystkich Francuzów czułych na sławę swego narodu, „stanowi,“ (1) D. 26 *Messidor* święto 14 Lipca ogłoszone będzie w *Paryżu* przez salwę artylleryi. (2) Ministrowie i wszystkie władze konfytucyjne zgromadzą się w południe w pałacu narodowym Dyrek: wyk: (3) Prezydent Dyrek: wyk: mieć będzie mowę. (4) Konserwatorium muzyki grać będzie pieśni patriotyczne, w południe garnizon na polu

Marsowym wojenne manewra odprawi. (5) W ogrodzie *Luxemburg* wielka wojskowa będzie parada. Wieczorem będą tańce na polach *Elizejskich* i w ogrodzie pałacu dyrektoryalnego. (5) Ministrówi wewnętrznemu i woyny zaleca się, aby niniejszą uchwałę uskuteczniłi. (Podpis) *Carnot* Prezydent. *Lagarde* Generalny Sekretarz.

Wiadome nam są teraz niektóre szczegóły względem traktatu z *Sardinią* zawartego. Był podpisany w *Turynie* przez Gen: *Clarke* d. 16 *Germinal*, od Dyrektoryatu d. 22 potwierdzony, a ratyfikowany od Króla *Sardynii* d. 26. Wiadomość o podpisaniu przedugodnych warunków pokoju z Cesarzem była powodem że go ciału prawodawczemu nie przesłano. Obydwa jednak rządy komunikowały go przyjacielskim *Mocarstwom*, a nawet *Buonaparte* w rozkazie nie przyjmowania dezertersów *Sardyńskich* urzędownie o nim wzmiankował.

Względem najnowszych zdarzeń we *Włoszech* nie mamy żadnych urzędowych wiadomości, lubo partya zwana *opozycyi* tak mocno o nie nalega.

Podział *kommendy* we *Włoszech* jest teraz następujący. — *Bernadotte* zarządza wojskiem w *Fryolu*. *Serrurier* od *Congliano* aż do *Piave*. *Joubert* stoi w *Bassano*. *Baraguay d' Hillier* w *Trewiszańskim* i w *Dogat*. *Victor* w *Padwie* i w okolicach. *Angereau* w *Wincencyi* i *Weronie*, *Bolland* w *Brešcia*.

Ob. *Bouvet* wyrokiem Dyrektoryatu przywrocony został do rangi *Kontr-Admirała* utraconey z powodu wyprawy *Brešteńskiey*.

W *Paryżu* ciągle zupełna spokojność panuje, d. 3. t. m. w którym pewne zamieszkania przepowiadano minął już a nasyważniejsi dostrzegacze żadnego po-

dobiesztwa do zaburzenia porządku publicznego nie widzą. — W innym stanie są rzeczy w *Lugdunie* tak dalece, że Dyrektoryat przesłał w tej mierze pismo do Rady 500 w następującej treści: „Miało to przez swoją ludność, rękodziela i handel tak znaczne, którego mieszkańcy tylko spokojności sobie życzą, stało się od niejakiego czasu siedliskiem wielkiej liczby zabójców, zbrodnie rozmaite popełniających. Znani złoczyńcy pod imieniem *Chauffeurs* i *Kompanii Jezusa* organizują się w *Lugdunie*: ich kontrarewolucyjne zamysły żadnej wątpliwości nie podpadają, mają swych hersztów, a liczba ich pomnaża się codziennie przez powracających emigrantów, dezertów &c. pugiwały ich najbardziej są wymierzone przeciw osobom kupującym dobra narodowe. Środki użyte od władz konstytucyjnych nie były dostateczne do zapobieżenia temu. Dyrektoryat Wyk: wzywa Radę 500 aby się nad tym zastanowiła. — Pismo to po wielu mowach przeciw niemu i za nim mianych drukować kazano. Wielu mniema, że *Lugdun* za zostający w stanie oblężenia ogłoszony będzie. — Na sessyi Rady 500 d. 3. zaczęto znowu roztrząsać projekt przedłużenia wolności do powrotu zbiegłym mieszkańcom z departamentów niższego *R. nu.* *Villers* mocno się temu sprzeciwił, bojąc się ażeby z tego wielu emigrantów nie korzystało, wielu jednak deputowanych przeciwnego zdania było. Nazajutrz *Bailleul* popierał myśli *Ob. Villers* i z daleko większym zapalem opisywał nieszczęścia przez powrót emigrantów zarządzane, mówił, że w jednym departamencie wiele osób zamordowano, powstawał przeciw projektowi podanemu niedawno względem powszechnej wolności wszelkich wyznań, przywrócenia dzwonów &c. i żądał ażeby Dy-

rektoryat złożył raport o stanie Rzpltey i użytych środkach przeciw powrotowi emigrantów. Wielu deputowanych żądało, aby ta mowa drukowana była, przyśląpiono jednak do dziennego porządku, a d. 5. projekt przedłużenia terminu do 6. miesięcy był przyjęty.

Instytut narodowy kunsztów i umiejętności odprawiał znowu swoje posiedzenie publiczne, na którym wielu ciekawych znajdowało się. *Lacepede* donosił, że korespondencya z większą częścią uczonych ludzi w Europie jest ustanowiona. *Talleyrand Perigord*, którego opis naszych związków z Ameryką w świeżey u wszystkich jest jeszcze pamięci, czytał pismo o pożytkach z ustanowienia nowych osad.

Będący dawniey Ministrem przy Stanach połnocney Ameryki *Ob. Adet*, przywiózł z sobą różne osobliwsze zwierzęta do Museum Narodowego.

Ob. Desfermont został Kommissarzem skarbowym. — Niektóre pisma publiczne donosiły znowu o rozpoczętych czynnościach nieprzyjacielskich z Cesarzem, lecz to się wcale prawdzie przeciwi. — W *Bononii* i *Ferrarze* dobra duchowne za majątek narodowy ogłoszono.

W tych dniach klub *Clichy* zwany zastanawiał się nad pożytkiem i szkodą z tego zgromadzenia pochodzącą. Jest pożyteczne mówili jedni, gdyż wiele czasu oszczędzamy, zastanawiając się tu wprzody nad projektami mającemi być dla ciała prawodawczemu podanemi, inni przeciwnie utrzymywali, że to dało powód rozmaitym ludziom a szczególniey *Jakobinom* do stanowienia klubów, jednak złemu takowemu zapobiedz można, gdy do zgromadzenia sami tylko deputowani przypuszczeni będą, aby tym samym inni współ obywatele do formowania podob-

bnych zgromadzeń upoważnieni nie byli. *Henryk Lariviere* oświadczył się przeciw wszelkim myślom odmienienia teraźniejszego rządu lub powstawania na członków Dyrektoryatu. Na to zgodziły się wszystkie osoby w klubie będące i projekta mają być z ostrożnością podawane tak iako się dotychczas działo, aby żadnego szkodliwego wpływu nie miały.

Więźniowie z *Vendome* prowadzeni do *Cherbourg*, a tam w celu deportacji na statki wsiąść mający, przejeżdżając przez *S. Lo* od tamtejszych przyjaciół rewolucyjnych po braterku przyjęci i wspólnie traktowani byli.

W *Cremona* w Medyolańskim całą gwardyą narodową odmieniono, gdyż się z samych arystokratów składała. — Dla wsparcia Obywatelów z osad naszych tu schronienia szukających wyznaczono 300,000 liwrow, a Ministrowi sprawiedliwości dano 5,000,000.

Z Hagi 11 Lipca.

Teraz gdy już wszystkie wojska i Generałowie w *Texel* się znajdują, a nawet i kommissarz rządu reprezentant *Gravelé* mający wsiąść na okręt admirałki, codziennie spodziewać się potrzeba wiadomości o wyjściu naszej floty z transportowymi okrętami pod żagle. Angielska eskadra przy *Texel* krążąca, składa się z 32 żagli, a nasza flotta mająca zastępować transportowe statki jest tylko o 25 wojennych okrętach. Dla tego niektorzy rozumieją, że nie będzie im na miejsce przeznaczenia towarzyszyć, lecz się same udadzą w tę stronę, gdzie dla miłości morza wielkie wojenne okręty szkodzić im nie będą mogły, innych jednak jest zdaniem, że ta wyprawa przeciw Anglii jest wymierzona, i na dowód tego

przywodzą pieśni wojenne porobione dla siły zbrojnej Batawów, w których się to wyraźnie znajduje. Pogłoska iakoby między Gen: *Daendels* i Admiralem *Winter* niesnaski wyniknąć miały i ten ostatni urząd swój złożył, wcale się z prawdą nie zgodza.

Dziś po południu odebraliśmy wiadomość z *Texel*, że tam przybył statek Angielski pod banderą neutralną, z skargą, że Francuzki kapier zabrał okręt jeden rybacki, lecz ten mu potym od wojennego okrętu *Venerable* należącego do floty Admirala *Duncan* odebrany został, pisali Anglicy o złamanie praw narodowych &c. Dziwną jest rzeczą, że zażalenie na Francuzkiego kapra do naszego rządu przysłała.

Prowincya *Hollandya* postanowiła, iż nikt w przyszłości żadnego urzędu otrzymać nie może, ktoby nie był członkiem zgromadzenia pierwsiastkowego.

Wysłani deputowani do *Frieslandy* jeszcze nie powrocili. — W *Campen* nie uzyskać nie mogli, ma tam przeto zbrojna obywatelów siła być uorganizowana.

Z Bononii 29 Czerwca.

Przechodziło tedy do *Ankony* kilka korpusów wojska Francuzkiego. Pewną jest rzeczą, że *Macerata* i *Tesi* poszły za przykładem *Ankony*. Zapewniają także, iż w Xstwie *Urbino* rewolucya wybuchnęła. — Gen: *Sahuguet* wyjechał z tąd do *Marsylii*. Zastępuje go *G. Ballaud*, który organizacją gwardyi narodowej zatrudni się. Nową tu legią pod nazwiskiem *Transpadanjskiej* formują. Legia cudzoziemców w kraju naszym i w *Ferrarze* stojąca 10,000 ludzi wynosi. Zachowuje wszelką karność i miłość krajowych mieszkańców ziednała sobie.

Z Udine 2. Lipca.

Liczba wojsk Austriackich na granicy Weneckiej codziennie się powiększa. W Palma roboty fortyfikacyjne już są prawie ukończone, park artylleryi jest tam spodziewany. GG. Buonaparte i Berthier są tu oczekiwani.

Z Wenecyi 4 Lipca.

Ob: Baraglia wyjechał z tąd zeszedł soboty do Montebello, gdzie na kongresie jako minister nasz pełnomocny ma się znajdować. Municypalność nasza chciała by się złączyć z innemi miastami w Terra firma i z innemi Włoskami narodami. Zyczenie to przełożyła Gen. Buonaparte a do Paryża wysłała w tymże celu OO. Sanfermo i Mengotti. — Odebrano tu list od Ex patryeusza Nidiman z doniesieniem, że wyspy Lewantu skłonne są do demokracji i do złączenia się z nami.

Z Mediolanu 4 Lipca.

O to jest akt wielkiej wagi i urzędowy i ogłaszający niepodległość naszej Rzpltey.

Proklamacya Generata Kommanderującego Buonaparte z Montebello przy Mediolanie 11. Messidor (29. Czerwca) Roku 5.

Rzplta Cisalpińska zostawała od wielu lat pod panowaniem domu Austriackiego. Rzplta Francuzka prawem zawoiewania nastąpiła po nim. Od dnia dzisiejszego wyrzeka się tego panowania i Rzplta Cisalpińska jest wolna i niepodległa. Uznana od Francyi i Cesarza, wnet od całej Europy będzie uznana. Dyrektoryat W. Rzpltey Francuzkiej nie przedstawiając na tym, że za pomocą wpływu swego i zwycięstw armii republikańskich zapewnił *exyftencya* polityczną Rzpltey Cisalpińskiej i przekonany, że jeżeli wolność wielkim jest dobrem, rewolucya z niej wynikająca naystraszniejszą jest

klęską, daje jeszcze ludowi Cisalpińskiemu własną swą konftytucya. Lud więc Cisalpiński przejdzie z rządu wojskowego pod rząd konftytucyiny. Aby zaś to przeyscie bez wzruszenia i anarchii nastąpiło; Dyrekt: Wyk: na ten ieden raz osądził potrzebą nominować członkow do rządu i ciała prawodawczego, tak iż lud po upłynieniu dopiero roku iednego, na urzędy wskiuące stosownie do konftytucyi, obierać będzie. Od wielu lat nie było Rzpltey we Włoszech. Do Rzeczypospolitey Cisalpińskiej należy pokazać światu przez swą mądrość, energią i dobrą swych wojsk organizacyą, że Włochy teraznieysze nie odrodziły się od dawnych.

(podpis:) Buonaparte.

Buonaparte Gen. kommanderujący, nominuje imieniem Rzpltey Francuzkiej i stosownie do powyższej proklamacyi, członkami Dy: Wykonawczego Rzpltey Cisalpińskiej OO. Serbelloni, Alexandri, Moscati, Paradisi. Piąty wkrótce mianowany będzie. Dyrektoryat jutro w Mediolanie zostanie installowany.

(podpis:) Buonaparte.

Installacya ta d. 30 Czerwca nastąpiła i Buonaparte znajdował się na niej. Po ceremonii wspaniały był obiad w Pałacu narodowym. Administracya departamentalna wybrana od naszego Dyrektoryatu składa się z 5ciu członkow, a każda z czterech municypalności z 7miu członkow jest złożona.

Od granic Włoskich 5 Lipca.

Cesarscy zajmując Istrią Wenecką, ogłosili proklamacyą, o ktorey w swym czasie donieśliśmy. Podobnaż wyszła proklamacya do Dalmacyi Weneckiej w tych słowach:

„Cesarz JMé widząc się przymuszony do przedsięwzięcia iak naykuteczniejszych szrodkow w celu utrzymania spo-

koyności swych poddanych wórzod zamieszania, w którym teraz największa część prowincyi Weneckich zostaje i pragnąc zachować Dalmacyą od smutney kolei rozszerzających się coraz daley rozruchow, rozkazał więc woyskom swoim weysć do tej Prowincyi, tak dla utrzymania w niej dobrego porządku iak dla zachowania praw swych dawnych i nie zaprzeczonych.

Mieszkańcy Dalmacyi, mając sobie zabezpieczoną spokojność wewnętrzną przez weyscie woysk Cesarzkich, poznają zapewne dobroczynne widoki Cesarza JMci i stosować się do nich będą przez powolne i wdzięcznością tchnące sprawowanie się, które im zapewni opiekę woysk wspomnianych i nienaruszone używanie majątkow, praw i przywileiow.

Spodziewamy się więc, iż nikt nie zechce być tak dalece zaślepionym i nieczułym na własne dobro, aby przez przeciwnie tym prawidłom sprawowanie się wyttawiał się na kary, iakie natychmiast niezawodnie na wykraczających wymierzone będą. Zapraszamy imieniem Cesarza JMci iak najmocniey i z iak największą ufnością wszystkich sędziow, urzędnikow oycow familii, oraz Biskupow, Plebanow, Xięży, słowem wszystkich którzy są w obowiazkach cywilnych i duchownych, aby się starali, izby nikt nie dał się uwieść zdradliwym podszeptom zle myślących, nie mających innego zamiaru, iak powszechny nieład i złupienie własności i aby wszystkich swych sił przykładali do utrzymania spokojności i dobrego porządku, żeby wszyscy mieszkańcy tej pro-

wincyi stali się godnemi dobroczynności Cesarza JMci. (podpis:) *Rucckavina.*

Gen: Maior i Kom: woysk Cesar:

Z *Rzymu* donoszą, że gdy tam w zamku *S. Aniola* do faierwerku na dzień *S. Piotra* i *Pawła* czyniono przygotowania, proch przez nie ostrożność robotnikow zajął się, i wielką część zamku tego na powietrze wysadził.

Z *Bazylei* 5 *Lipca.*

Wiadomość, że mieszkańcy *Waltelinu* i kraiu *Worms* czyli *Bormio* z pod postuszeństwa *Gryzonow* całkowicie się uwolnili urzędownie od kantonu *Zurich*, tuteyszemu rządowi doniesiona została. Szczegóły tego rapportu nie są wiadome. Słychać, że się nie chcą złączyć z *Rzplą Lombardow*, lecz oddzielnie kraj wolny formować. Rząd kraiu *Gryzonow* wysłać ma deputacyą do Gen: *Buonaparte* dla zapobieżenia, ażeby ani on, ani sąsiedzkie *Włochy* takowemu oddzieleniu się poddanych *Szwajcarskich* nie dopomagały. Rzecz ta wniesiona będzie na *Seym* kantonow w *Frauenfeldt* zgromadzony, i wraz z interessem powiatow *Włosko-Szwajcarskich* i *Opactwa S. Galla* bardzo deputowanych zatrudni.

Z *Düsseldorf* 2. *Lipca.*

Wysypywanie fortyfikacyi na lewym brzegu *Renu*, naprzeciw naszego miasta wtrzymane znouwu zostało. Magazyny iednak *Francuzi* ciągle napełniają. Kraie nad niższym *Renem* mają dostawić iak słychać 10 tys: cetnarow owsa, tyleż cetnarow siana, co w częściach od dni 10 do 10 po 400 cetnarow za każdą razą aż do nowych rozkazow ma być uzupełniane.

Der Getreide-Preis in den Städten des Warschauer Kammer Departament im verflossenen Monat Junii war folgender. — In Lenczyc, Klodawa, Kutno, Gombin, Piątek Ein Wispel Weitzen von 24 Rtlr: bis 28 Rtlr: 20 g.g. Roggen von 15 bis 17 Rtl: Gerste von 17 bis 14 Rtl: 12 g.g. Haaber von 10 bis 12. Erbsen von 22 bis 26. — In Lowicz, Głowne, Bielawy, Inowłodz, Sobotta, Skierniewice Ein Win: Weitzen von 21. bis 39. Rt: Roggen von 12. bis 18. Gerste von 17 bis 16. Haaber von 8. bis 10. Erbsen 11. — In Biąta, Blonie, Czersk, Gora,

Citatio Edictalis.

Von dem Justiz-Magistrat der Königl: Haupt und Residenz-Stadt Warschau sind alle diejenigen, welche an das in der Zakroczymer StraÙe sub Nro 1833. belegene, den Kunickischen Eheleuten zugehörige, und von diesen an die Friedrich und Barbara Suckertsehen Eheleute verkaufte Haus, aus irgend einem Rechtstitel Ansprüche zu haben glauben, öffentlich dergestalt vorgeladen worden, daß sie zur Anmeldung und Verification ihrer Real-Ansprüche in termino den 24ten October a. c. Vormittags um 11. Uhr vor Unserm Deputato Herrn Justiz-Rath Schröder im Collegien-Hause am Neustädter Thor Nro 167. erscheinen und ihre Rechte wahrnehmen; die Ausbleibenden aber zu gewärtigen haben, daß sie mit ihren etwaigen Real-Ansprüchen auf das qu. Grundstück werden präcludirt und ihnen deshalb ein ewiges Stillschweigen wird auferlegt werden.

Zugleich werden denjenigen Real-Prätendenten, welche durch allzuweite Entfernung oder andere gesetzliche Ursache an der persönlichen Erscheinung gehindert werden, und denen es hier an Bekanntschaft fehlet, die Justiz-Kommissarien Herren Kohlheim, Rinke, Wlocka, von welchen sie sich einen wählen und mit gehöriger Vollmacht und Information versehen können, als Mandatarien vergeschlagen. Wornach sich alle diejenigen die es angehet, zu achten haben. Warschau den 25ten Maij 1797. Königl: Preufs: Justiz-Magistrat.

Die Herzoglich Br unschweig-Oelsische Cammer und das hiesige Burggräfliche Amt citirt hierdurch edictaliter den seit mehr den 20 Jahren verschollenen Kaufmanns Burschen Johann Ernst Koenigk auf Medzibohr in Schlesien, auf Instanz seiner hier im Lande befindlichen Geschwister und nächsten Anverwandten, daß er oder seine etwan anderwärts zurückgelassene unbekante Erben und Erbnehmen binnen einer Frist von Neun Monaten und zwar in termino peremptorio et praedjudiciali den 23 April Künftigen Jahres 1798. früh um 9 Uhr vor hiesiger Kammer etweder persönlich oder schriftlich oder durch einen Bevollmächtigten der mit gerichtlichen Zeugnissen von Ihrem Leben und Aufenthalt versehen seyn muß, ohnfehlbar melden, und daselbst wegen an und Ausführung seines Rechts an die für ihn gerichtlich deponirten Erbegelder aus der Verlassenschaft seiner Eltern die weitere Anweisung im Fall seines Aussenbleibens aber gewärtigen soll, daß er der Verschollene nach Vorschrift der gesetzte werde für todt erklärt, seine unbekante Erben und Erbnehmen aber praeccludirt und diese Erb Antheile seinen hier bekannten ab actis constirenden Geschwistern und nächsten Verwandten werden zugesprochen und verabfolgt werden. Oels den 4 Julii 1797.

JP. Nahke miewskaiący w Magazynie Porcellanowym przedtym Saskim u ktorego zawsze dostac bylo można różnych prawdziwych wod mineralnych, tak iako i Soli gorzkiej Saydszyckiey Karlsbadskiey, Egierskiey. Uwiadomia Przesw; Publiczność, iż wyejdzaiąc z tąd do Saxonia wspomniane Wody mineralne tak iako i sol Sadszycką, Karlsbadką i Egerską JPanu Rychterowi mieszkaiącemu w officynie przed tym Palacu Saskiego przy bramie wychodzac na Końskie targowisko do sprzedania oddat, kto więc sobie życzy kopienia prawdziwych Wod i Soli mineralnych udać się raczy do tegoż Pana Rychtera miewskaiącego tak wyżej wyrażono.

Jadaiącemu od dworu JO. Xcia Adama Czartoryskiego z Krolewca do Warszawy z pieniędzmi Panskimi w okolicach Chorzellow i Przasnysza zginęła z woza Baryłka z iedenastą tysiacami Czerwonych złotych w złocie, iezeliby takowa zguba wynaleziona była, tedy w nadgodę Czerwon: złot: pięćset przy oddaniu Baryłki z pomienioną kwotą lub doprowadzeniu do Osoby i mieysca, w którymby się te Pieniądze znajdować mogły, znajduiącemu wyliczone będą. W przypadku zaś wynalezienia tych pieniędzy o nadesłanie wiadomości do Palacu JO. Xcia Czartoryskiego błękitny zwanego na ulicy Senatorskiey, uprasza się.

Od Magistratu Sprawiedliwości Miasta J. K. Mci Głownego i Rezydencyonalnego Warszawy w Prusiech Południowych: Wszyscy ci, co Prawa i pretensye do Kamienicy Szl: Kunickich Małżonkow przy Ulicy Zakroczymskiey pod Nrem 1833. cytowaney Szl: Fryderykowi i Barbarze Sukeitom Małżonkom odprzedaney, mieć pretenduią, Edyktalnie zapozwanemi zostali: Izby z prawami swoimi, iakowe mieć mogą na terminie dnia 24. Października roku bieżącego, z rana o godzinie 11 przed Deputowanym naszym JP. Schröderem Ąadcą Magistratu Sprawiedliwości w mieyscu Sadom przeznaczonym przy Bramie Nowomiejskiey Nro 167. stawili się, Prawa i pretensye swoje likwidowali; w przypadku nie stawienia się, spodziewać się mają, iż w pretensyach swych realnych, iezeliby iakowe do pomienonego domu mieć mogli, upadną; i wieczne im względem tego nakazane zostanie wilezenie.

Wreszcie kredytorom tym realne pretensye miiącym, którzy w odległości zostaią, lub dla przyczyn innych prawnych osobiście stawić się nie mogą, albo wiadomości nie mają, proponuią się Justiz Kommissarze Jmć PP. Kohlheim, Rinke, Wlocka, z których iednego sobie z nich obrad, i dostateczną informacją i plenipotencyą opatrzeć mogą. Podług tego wzysey ci, ktorzy to obchodzić może, sprawować się mają. — W Warszawie dnia 25. Maija 1797. R. Krolewsko-Pruski Magistrat Sprawiedliwości.